

Deu vegades espanyola

Tothom coneix l'origen del cava, per això s'ha convertit en la icona dels boicotejadors. Però a nivell més institucional i polític, La Caixa també és diana de boicot. Però, fins a quin punt té efecte? Com es comporten els empresaris catalans?

Quan encara no hi havia una opa hostil sobre la taula, ni propostes de reforma d'estatuts ni renegociacions de crèdits de La Caixa amb partits del Govern català, el primer grup bancari de Catalunya i tercer de l'estat ja feia bandera de la seva espanyolitat. L'any 2002, el director general de La Caixa, Isidre Fainé, es mostrava molt orgullós de la implantació de l'entitat financera a l'estat espanyol: "El nostre creixement a Espanya és un èxit. Estem catalanitzant Espanya mitjançant un model generat des de la perifèria."

Aleshores, la vocació espanyola de l'entitat no es qüestionava. L'entitat financera vivia un moment dolç d'expansió de la seva xarxa d'oficines per a tot el territori. A més, només feia tres anys que havia deixat el càrrec de president Juan Antonio Samaranch, procurador en Corts durant la dictadura i president de la Diputació de Barcelona a les acaballes del franquisme. Avui, Samaranch és un dels dos presidents d'honor de La Caixa. Però el 2005, La Caixa sí que ha hagut d'ensenyar la seva etiqueta de Denominació d'Origen Espanya per sortir al pas de l'assetja-

ment. A l'entitat se l'acusa de nacionalista radical, de voler robar diners d'Espanya per invertir-los a Catalunya i afavorir els interessos polítics del Govern tripartit, de donar suport a l'Estatut —quasi cap gran empresa ni grup empresarial influent ho ha fet, tampoc La Caixa—, i de voler envair el sector energètic espanyol amb la compra d'Endesa per Gas Natural. Darrerament s'hi ha afegit un altre element per a la brasa: la renegociació dels crèdits que el PSC i ERC tenen amb La Caixa. En aquest context, hi havia dues opcions: sortir en defensa de la seva catalanitat o presentar-se com el més espanyol de tots.

L'estrella de deu puntes. El president del Govern espanyol, José Luis Rodríguez Zapatero, es va inventar vuit maneres diferents de no escriure exactament que Catalunya és una nació a l'Estatut. Ricard Fornesa, president de La Caixa, també ha fet inventari. En una conferència davant d'empresaris andalusos, va pronunciar fins a deu vegades frases que reafirmen l'espanyolitat de l'entitat financera: "La Caixa és espanyola", el "caràcter espanyol de

El boicot, en boca dels polítics

El boicot, sigui real en xifres o no, ha creuat la frontera social i ha arribat a les instàncies polítiques.

Pasqual Maragall

PRESIDENT DE LA GENERALITAT DE CATALUNYA

"Ni el xantatge, ni el boicot als productes catalans, ni les crítiques orquestrades podran dinamitar les 'legítimes aspiracions de Catalunya', entre les quals hi ha el projecte de reforma de l'Estatut"

Mariano Rajoy

PRESIDENT DEL PP

"Els productes que es produeixen a Catalunya són tan espanyols com el vi de la Rioja o el torró d'Alacant"

Joan Rosell

PRESIDENT DE FOMENT DEL TREBALL

"Molts empresaris catalans estem veient amb tristor la nostra soledat; a mi m'agradaria rebre més suport. Els nostres productes, com les empreses, són catalanes i, en conseqüència, espanyoles, europees"

l'entitat", el pedigrí "irrebatiblement espanyol"...

Hi ha boicot real? Ara bé, es pot afirmar que el boicot a La Caixa és efectiu? A Internet hi ha diversos fòrums específics sobre el boicot als productes catalans, i La Caixa és diana habitual. Suposats clients de l'entitat catalana asseguren que han retirat els seus estalvis, fins i tot alguns han cancel·lat les seves hipoteques, una operació penalitzada amb un mínim de l'1% del total. També hi ha suposats treballadors d'alguna sucursal de La Caixa que asseguren que han rebut pressions des de Catalunya per expressar opinions contràries a l'opa de Gas Natural. I un llarg etcètera de comentaris sense identificació concreta. De moment, és gairebé impossible saber si la crida al boicot té efecte. L'entitat financera no dóna xifres, tot i que assegura que manté el creixement econòmic previst i que no registra pèrdues de clients en el còmput total. La Caixa té unes 2.100 oficines fora dels Països Catalans, del total de 4.800, i la meitat dels seus 9,2 milions de clients els té a Espanya.

Ara bé, els boicotejadors han passat per alt algunes consideracions sobre la participació accionarial de La Caixa en empreses considerades estratègiques per a l'economia espanyola. El Grup

Ricard Fornesa, president de La Caixa, en una conferència a Sevilla amb empresaris, i el president andalusí, Manuel Chaves.

La Caixa participa a Gas Natural, Agbar i Abertis, d'origen català, però també té un peu a Telefónica, Repsol-Ypf –presidida per Antoni Brufau– i Endesa. Caldria fer boicot a tres grans grups genuïnament espanyols?

I així mateix, alhora, a l'Íbex 35, la gran referència borsària espanyola, pel fet que La Caixa controla més del 4% de la capitalització total d'aquest índex?

Obra social a Espanya. La Caixa, a través de la seva obra social, destina molts diners a projectes. Enguany es gastarà a tot l'estat espanyol 255 milions d'euros en projectes socials, mediambientals, culturals i educatius. D'aquesta quantitat, un bon percentatge anirà a parar a entitats espanyoles en forma d'ajudes, exposicions i projectes concrets. A tall d'exemple, la Fundació La Caixa va obrir un Cosmo-

Josep Huguet

CONSELLER DE COMERÇ, TURISME I CONSUM
DE LA GENERALITAT DE CATALUNYA

"Som sospitosos de deslleialtat i se'ns ha de castigar. [...] És el que passava amb les accions antijueves a Europa, per desgràcia"

Josep Bargalló

CONSELLER PRIMER DEL GOVERN CATALÀ

"Hi ha gent que no ha jugat net en la pel·lícula del boicot. El senyor Bonet, de Freixenet, va participar en un acte mediaticoteatral amb Rajoy de conversió del cava català en cava espanyol"

J. L. Rodríguez Zapatero

PRESIDENT DEL GOVERN ESPANYOL

"Si algú promou el boicot als productes catalans, es trobarà amb el fracàs més estrepitos, perquè la immensa majoria de la societat espanyola s'estima Catalunya i la respecta"

Caixa a Madrid l'any 2000. L'edifici, de 7.000 m², va costar 18 milions d'euros. Les visites al museu el 2005 han crescut notablement.

I els del PP, que no eren amics?

El president de La Caixa ha definit l'entitat com a "espanyola, professional, apolítica, emprenedora i amb vocació social". Malgrat aquesta declaració de principis, La Caixa no s'escapa de les etiquetes polítiques. L'exemple més recent és l'opa de Gas Natural, participada per La Caixa, sobre Endesa, amb participació de Caja Madrid. Alguns sectors han presentat la batalla com una lluita de titans entre caixes d'estalvi, que al darrere tenen dos escuts: la Generalitat i la Comunitat de Madrid.

Aquesta operació empresarial ha tensat massa la corda, fins al punt que el mateix Ricard Fornesa ha trencat el silenci sobre l'opa mesos després d'anunciar-la: "S'ha arribat a extrems de crispació força increïbles. Les excita-

cions i els posicionaments impropis per una simple operació de compra d'accions. Sembla que sigui el *Movimiento Nacional*". Tot i així, Fornesa es mostra sorprès per les reaccions del PP, especialment actiu en la lluita contra l'opa, perquè "no tenen mala relació" amb La Caixa, "no l'han tinguda mai".

Ben bé "mai" potser és precisar massa, perquè va ser José María Aznar qui va avortar el 2003 l'opa de Gas Natural sobre la basca Iberdrola, una operació financera de gran abast que hauria situat la gasista catalana en una plataforma per fer el salt al mercat europeu.

Per contra, les relacions amb el palau de la Zarzuela sempre han estat excel·lents, mai no hi ha hagut traïcions. I no solament perquè la infanta Cristina hi estigui en nòmina —recentment ha estat ascendida a directora de l'àrea social de la Fundació La Caixa—, sinó també perquè la família reial és un convidat clàssic en els esdeveniments més

importants del grup. El rei Joan Carles presideix la comissió del centenari de La Caixa, i assisteix amb la reina cada any a la gala de lliurament de les beques que concedeix l'entitat. Això és una excepció, ja que la família reial no es deixa veure en cap altre acte d'empreses que també donen suport a la investigació i els estudis a l'estat. Per la seva banda, l'entitat financera és la patrocinadora oficial del Bribón, el vaixell del rei per a les regates de vela.

Així doncs, La Caixa inverteix en obra social a Espanya, té participació en les empreses més potents de sectors estratègics, el 50% dels seu clients són de fora dels Països Catalans, té bona sintonia amb la monarquia espanyola, un president d'honor amb un passat franquista i no ha donat suport explícit al projecte d'Estatut. Per què, doncs, s'insisteix tant a negar la seva espanyolitat? La Caixa no en té cap dubte.

Gemma Aguilera

"Estic molt sorprès davant aquesta fòbia contra els productes catalans"

Els empresaris del sector del cava reconeixen obertament que el boicot els està afectant. Agustí Torelló Mata (Sant Sadurní d'Anoia, 1935) és un dels productors de referència de cava català. De la seva empresa en surten cada any 400.000 ampolles d'un producte de qualitat reconeguda. Agustí Torelló, a més, gaudeix d'un gran prestigi en el sector, no debades va fundar, l'any 1979, la Confraria del Cava de Sant Sadurní, entitat que va presidir fins al 1993, i va ser també president de l'Associació Catalana d'Endlegs durant dotze anys. Agustí Torelló explica de quina manera els productors de cava afronten la campanya de rebuig contra els productes catalans.

—Què li van semblar les declaracions del president de Foment del

Treball, Joan Rosell, admetent que existeix el boicot i demanant la solidaritat dels empresaris de tot l'estat espanyol?

—Em van semblar bé, molt sensates. El boicot és una realitat que existeix i els cavistes el vivim cada dia. A través de les botigues ens arriben notícies del boicot des de tots costats: de Madrid, de València, també d'Aragó. A la cadena Alcampo, per exemple, tenen un cartell que convida els clients a visitar l'exposició de caves no catalans. El boicot va començar a principi d'octubre i s'ha escampat moltíssim.

—Han detectat una disminució de les vendes que es pugui atribuir al boicot?

—Les grans marques i grans àrees són les que més el noten. Les empreses mitjanes com nosaltres també, però menys.

—Per què el cava ha estat l'objectiu d'aquest boicot i no un altre producte?

—El cava és un producte emblemàtic de Catalunya. Al Penedès tenim 32.000 hectàrees de vinyes i fem un producte de qualitat, que molts altres llocs no tenen.

—Vol dir que en alguns llocs d'Espanya hi pot haver una mena de sentiment d'enveja vers el cava català?

—No crec que sigui una qüestió d'enveja. Tot i així, quan fa més de vint anys es va regular la Denominació d'Origen del cava es va cometre un gran error incloent-hi altres zones, com Aragó i la Rioja. Aquesta denominació s'havia d'haver circumscrit al Penedès, que és on es produeix el 98% de tot el cava de l'estat. El 2004 es van produir 221 milions d'ampolles, mentre que a fora de Catalunya només se'n van fer 1 milió.